

“संबल” या केंद्र पुरस्कृत योजनांचा निधी वितरीत समयोचित करण्यासाठी 'SNA-SPARSH प्रणाली एकीकृत शीघ्र हस्तांतरण (Real Time System of Integrated Quick Transfers) या पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धतीची अंमलबजावणी करण्यासाठी केंद्र पुरस्कृत योजनांतर्गत राज्य संलग्नित योजना निहाय [State Linked Schemes (SLSS)] भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे स्वतंत्र आहरण खाते (Drawing Account) उघडण्यास मान्यता प्रदान करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक-बीजीटी-२०२५/प्र.क्र. ४६ /का-४
नविन प्रशासन भवन, तिसरा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- २३ सप्टेंबर, २०२५.

वाचा :-

१. भारत सरकार, महिला व बाल विकास मंत्रालय ज्ञापन क्र.संबल/४१/२०२४-संबल/ई-११७०५६), दिनांक ०३ जून, २०२५,
२. भारत सरकार, वित्त मंत्रालय यांचे ज्ञापन क्र. एफ-१ (२७)/पीएफएमएस/२०२०, दिनांक १३ जुलै, २०२३,
३. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण २०२५/ प्र.क्र. ५१/ कोषा-प्रशा-४, दिनांक ३० जुलै, २०२५,
४. महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीजीटी-२०२५/प्र.क्र.४५/का-४, दिनांक ०५ ऑगस्ट, २०२५,
५. महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीजीटी-२०२५/ प्र.क्र.४५ /का- ४, दिनांक २१ ऑगस्ट, २०२५,
६. महालेखापाल कार्यालय यांचे संदर्भ क्रमांक ख.वि.चा-०१/ महिला व बाल विकास /यू. ओ.आर-१३८/२०२५-२६/८६४, दिनांक ०१ सप्टेंबर, २०२५.

प्रस्तावना :-

भारत सरकारच्या सर्वसाधारण वित्तीय नियम, २०१७ मधील नियम २३२ (v) अन्वये, राज्य शासनाला निधी वितरीत करणे आणि सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली (PFMS) च्या माध्यमातून निधीच्या विनियोगाचे संनियंत्रण करणेबाबत तरतुद विहीत करण्यात आली आहे.

२. भारत सरकारच्या सर्वसाधारण वित्तीय नियम, २०१७ मधील नियम २३०(७) अन्वये विहीत करण्यात आलेल्या तरतूदीनुसार "निधीचे वेळेत वितरण" (Just In Time Release) हे तत्त्व शक्य होईल तेवढ्या प्रमाणात सर्व प्रदानांच्या वितरणासाठी लागू केले जाणे अभिप्रेत आहे. केंद्र शासन आणि राज्य शासन या दोन्ही स्तरांवरील रोख व्यवस्थापनामध्ये (Cash Management) अधिक परिणामकारकता साध्य करण्यासाठी सार्वजनिक वित्तीय

व्यवस्थापन प्रणाली (PFMS), राज्याची एकात्मिक वित्तीय व्यवस्थापन माहिती प्रणाली (State IFMIS) आणि भारतीय रिझर्व्ह बँकेची ई-कुबेर प्रणाली (e-Kuber) यांच्या एकात्मिक रचनेच्या (Integrated Framework) माध्यमातून केंद्र पुरस्कृत योजनांचा निधी वितरीत करण्यासाठी 'SNA-SPARSH (समयोचित प्रणाली एकीकृत शीघ्र हस्तांतरण - Real Time System of Integrated Quick Transfers) ही पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धती (Alternative Fund Flow Mechanism) टप्प्या- टप्प्याने प्रस्तावित करण्याचा निर्णय भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाच्या व्यय विभागाच्या सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणाली विभागाच्या संदर्भाधीन दिनांक १३.०७.२०२३ च्या कार्यालयीन जापनान्वये अनुक्रमांक १ येथे घेण्यात आला आहे.

३. भारत सरकारच्या वित्त मंत्रालयाच्या व्यय विभागाच्या निर्देशास अनुसरून, SNA SPARSH अंतर्गत केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने राज्य शासनाच्या संबंधित विभागाने भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे राज्य संलग्नित योजनांसाठी [State Linked Schemes (SLSS)] स्वतंत्र आहरण खाते (Drawing Account) उघडणे अनिवार्य आहे.

४. या अनुषंगाने "संबल " या केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठी SNA-SPARSH (Real Time System of Integrated Quick Transfers) या पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धतीची अंमलबजावणी करण्यासाठी केंद्र पुरस्कृत योजनांतर्गत राज्य संलग्नित योजनांसाठी [State Linked Schemes (SLSS)] भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे स्वतंत्र आहरण खाते (Drawing Account) उघडण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

“संबल” या केंद्र पुरस्कृत योजनेसाठी 'SNA-SPARSH (Real Time System of Integrated Quo Transfers) या पर्यायी निधी प्रवाह कार्यपद्धतीची अंमलबजावणी करण्यासाठी खालील नमूद राज्य संलग्नित योजनांसाठी [State Linked Schemes (SLSSs)] भारतीय रिझर्व्ह बँक येथे प्रत्येकी एक स्वतंत्र आहरण खाते (Drawing Account) उघडण्यास मान्यता देण्यात येत आहे :-

संबल			
अनु क्र.	केंद्र पुरस्कृत योजनेचे नाव	SLS कोड	SNA SPARSH आहरण व संवितरण अधिकारी
१	२	३	४
१	One stop centre	GOMHSPARSHMH520	लेखाधिकारी, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे
२	One stop centre construction	GOMHSPARSHMH533	
३	Women helpline	GOMHSPARSHMH543	
४	WCD Beti bachao Beti padhao	GOMHSPARSHMH667	

२. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ५९/२०२५/को.प्र.५, दि.०७.०८.२०२५ व महालेखापाल कार्यालय, मुंबई यांच्या संदर्भ क्रमांक ख.वि.चा-०१/ महिला व बाल विकास /यू. ओ. आर- १३८/२०२५-२६/८६४ , दिनांक ०१ सप्टेंबर, २०२५ अन्वये दिलेल्या सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२५०९२३१७२५१५८६३० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सुनिल सरदार)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई,
२. आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे,
३. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग, बांद्रा, मुंबई,
४. व्यवस्थापकीय संचालक, महिला आर्थिक विकास महामंडळ, बांद्रा, मुंबई,
५. सचिव, महाराष्ट्र राज्य समाजकल्याण बोर्ड, चेंबूर, मुंबई,
६. सचिव, महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग, वरली, मुंबई,
७. उप आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई,
८. उप आयुक्त (महिला विकास), महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे,
९. उप आयुक्त (बाल विकास), महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे,
१०. सर्व विभागीय उपायुक्त (महिला व बाल विकास),
११. सर्व जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी,
१२. सर्व जिल्हा कार्यक्रम अधिकारी (महिला व बाल विकास), जिल्हा परिषद,
१३. महालेखापाल-महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर,
१४. महालेखापाल-महाराष्ट्र-१/२ (लेखा परिक्षा), मुंबई/ नागपूर,
१५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
१६. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई,
१७. नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१८. वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१९. अवर सचिव/ कक्ष अधिकारी (कार्यासन-२, ३, ४,५,६,७, ७-अ, ८, ९, १०, ११.), महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२०. निवड नस्ती, का-०४.